

[Bertel Dahlgaard.]

hindre det danske mejeribrug i at få sit stærkt understregede ønske om støtte til mejerirationaliseringen opfyldt.

Det radikale venstre agter at foreslå, at denne støttevirkksomhed udvides til et fremstød for den forbedring af staldhygiejnen, som dansk landbrug nu er så levende interesseret i. Og lad mig i denne forbindelse sige, at der næppe er noget enkelt område, hvor landbruget og hele landets produktionsevne kan fremmes så meget som ved, at de to trediedele af danske landbrugere, der endnu ikke har ensileringsanlæg, får sådanne anlæg. Hertil kommer, at en sådan udvikling sparer os for utalte millioner til indkøb af proteinrige foderstoffer, der må købes for dollars.

Det er øjensynligt, at den kommende arbejdsløshed i særlig grad vil ramme de ufaglærte. Derfor forundrer det mig, at regeringen ikke har udvist et stærkere initiativ med hensyn til at undersøge, i hvilket omfang det er muligt at lade arbejde, der hidtil har været udført af faglærte, udføre af arbejdere med væsentlig kortere uddannelse end almindelig anvendt, eller af ufaglærte efter en passende tilvænnings-tid. Det erkendes jo, at der på dette område foreligger virkelige muligheder. Ja, men så må de også udnyttes. Det er urimeligt, at de ufaglærte næsten alene skal bære arbejdsløshedens ulykker i en tid, hvor der er faglærte områder, der mangler arbejdskraft, og hvor en omskoling kan medføre en ud-ligning mellem faglærte og ufaglærte. Det radikale venstre vil fremsætte lovforslag om, at denne sag nu føres frem til en løsning.

Et afgørende led i vor økonomiske politik og specielt beskæftigelsespolitikken er jo imidlertid landets pengepolitik. Det kan være svært i den nuværende uklare situation at lægge en fast plan, men finansministerens udtalelser synes mig på den anden side underlig famlende, når ministeren taler om, at det kan blive nødvendigt at bidrage til øgede investeringer, som han dog i næste åndedrag erkender, at devalueringen vil fremme. Han understreger betydningen af store offentlige arbejder for i næste øjeblik at sige, at regeringen vil fortsætte inddragningen af store beløb gennem skatter til opnåelse af et betydeligt overskud på stats-regnskabet.

Jeg må sige, at jeg kan ikke se megen konsekvens i alt dette. Det radikale venstre har den anskuelse, at vi på dette område befinder os i en vis overgangstilstand. Vi har hidtil siden kapitulationen befundet os i den situation, at vi har haft for stor

pengerigelighed med deraf følgende for stor købeevne i forhold til vor produktionsevne. Vi er nu ved det tidspunkt, hvor dette forhold er ved at skifte karakter. Pengerigigheden i de brede lag er i aftagende. Det ses af, at vi i stigende grad på mange områder bevæger os fra det, man kalder sælgermarked, til købermarked, hvor sælgeren ikke længere er den overlegne. Når det er tilfældet, nærmer vi os også det tidspunkt, hvor overbudgettering på finansloven kan standse, så meget mere som finansministeren på sit forslag til finanslov foruden at tilstræbe et direkte overskud har budgetteret opkrævning af skatter for næsten 200 mill. kr. til afskrivning på besættelsestidens udgifter, sukkerfonden og til beskæftigelsesformål.

Hertil kommer en anden betragtning. Finansloven forudsætter endnu i det kommende år opkrævning af over 2 milliarder kr. i statsskat. Man må begynde at indstille sig på, at et sådant skattebudget ikke kan holde, ja, rent ud sagt at man må tænke sig tider, hvor disse skatter slet ikke kan inddrives. Det radikale venstre vil sætte sig som mål, at skatterne i det kommende finansår må nedsættes med et lignende beløb som i sidste finansår, 150 mill. kr. med ca. halvdelen på de mindrebemidlede og mellemstandens direkte skatter og med halvdelen på visse indirekte skatter på nødvendighedsartikler og til imødegåelse af prisstigning ved devalueringen.

I denne forbindelse spiller tilskudsordningerne en rolle. Det lader sig ikke gøre at afvikle alle disse tilskud nu. I virkeligheden vil ingen jo tage ansvaret for i dette øjeblik at forhøje rugbrødspriserne med 60 pct. Noget andet er, at man må overveje rimelige ændringer, og her vil jeg nævne sukkeret, hvor staten betaler 30 mill. kr. for at holde sukkerprisen nede. Jeg tror, alle Danmarks husmødre vil blive glade og tilfredse, hvis man med den større sukker-oavt lophævede eller meget betydeligt lempede sukkerrationeringen, selvom sukkerprisen hævedes noget, og det ville muliggøre udnyttelsen af meget store værdier i husholdningen, der nu går til spilde, samtidig med at en øget sukkerration faktisk betyder en sund og naturlig konkurrence i forholdet til konservesindustriens og kagebageriernes dyre produkter. Men hertil kommer det mærkelige forhold, at staten i henhold til sukkerlovgivningen fra før krigen indkasserer 11 mill. kr. årligt i sukkerafgift. Forholdet er altså i øjeblikket dette, at staten yder 30 mill. kr. til holde sukkerpriserne nede. Disse 30 mill. kr. til-